

EU-B-076/02

مراقبت های رژیم دارویی (Folfox)

Oxaliplatin

Leucovorin (فولینیک اسید، کلسیم لوکوورین)

fluorouracil (5-FU) فلوروراسیل

Oxaliplatin

اگزالی پلاتین داروی است که جهت درمان بیماران مبتلا به سرطان روده یا مقعد و با سایر داروهای (بنام 5-fluorouracil (5-FU) و leucovorin (LV) استفاده میشود. تجویز اگزالی پلاتین در ترکیب با فلوروراسیل و لوکوورین موجب افزایش طول عمر، کوچک شدن تومور، تاخیر در رشد تومور و مانع از عود تومور میشود.

این دارو در روز اول شیمی درمانی و معمولا طی 2 ساعت تزریق میگردد و بلافاصله پس از آن داروی لوکوورین تزریق میگردد.

در صورت بروز تنگی نفس ناگهانی و یا احساس گرفتگی و بسته شدن راه گلو فوراً به پرسنل اطلاع دهید. از عارضه خطرناک و تهدید کننده حیات میتواند واکنشهای حساسیتی به دارو باشد. علائم حساسیت به دارو شامل کهیر، خارش، تعریق، درد قفسه سینه، سرفه، تنگی نفس و ... است.

افزایش مقادیر آنزیم های کبدی می تواند رخ دهد (کاهش اشتها، ادرار تیره یا قهوه ای، مدفوع رنگ پریده، زردی پوست، تهوع، خستگی، خارش یا درد بالای معده میتواند از علائم مشکلات کبدی باشد)، پس از خوردن غذاهای چرب جلوگیری کنید.

مشکلات قلبی مانند درد قفسه سینه، سرگیجه شدید، طپش قلب و یا غش کردن ممکن است دیده شود.

اگزالی پلاتین میتواند عملکرد سیستم عصبی را تحت تاثیر قرار دهد و موجب میشود بیمار احساس مسمومیت عصبی در اندامها (دستها و پاها) کند. در صورت بروز مشکلات و مسمومیت عصبی مانند

حساسیت شدید به دما و اشیاء سرد،

اختلال در تنفس، بلع و ادای کلمات،

احساس فشار در قفسه سینه،

درد، سوزش، مورمور شدن، بی حسی و یا سوزن سوزن شدن دستها، پاها و اطراف لب
به پزشک اطلاع دهید.

مسمومیت عصبی میتواند منجر به اختلال در راه رفتن یا انجام فعالیتهای روزانه فرد گردد. در صورت پیشرفت
مسمومیت عصبی، مقدار داروی اگزالی پلاتین در درمانهای بعدی کاهش می یابد. در 85 تا 95٪ بیماران نوروپاتی محیطی
رخ می دهد.

معاینه عصبی باید در فواصل زمانی منظم در طی درمان انجام شود و در صورت طولانی شدن علایم و شدت یافتن آن
ها دوز تجویزی باید کاهش یابد. در بیماران مبتلا به نوروپاتی حسی باید اقدامات زیر صورت گیرد:

برخی از کارهایی که می توانید برای مقابله با علائم نوروپاتی انجام دهید عبارتند از:

- ✚ داروهای دردی را مصرف می کنید که پزشکتان تجویز کرده است. اکثر داروهای ضد درد اگر قبل از اینکه درد بدتر
شود مصرف شوند به بهترین شکل ممکن عمل میکنند.
- ✚ از مواردی که نوروپاتی را بدتر می کند بایستی خودداری نمود، مانند دمای گرم یا سرد یا کفش و لباس های چسبان.
از مواجهه با دما و اشیاء سرد بپرهیزید و اگر مجبورید با هوای سرد مواجهه داشته باشد پوست خود را بپوشانید (جوراب،
دستکش و ...). نوشیدنیهای خنک ننوشید، تکه های کوچک یخ استفاده نکنید. از کیسه یخ بر روی بدن استفاده نکنید.
- ✚ برای انجام کارها وقت بگذارید. از دوستان برای انجام وظایفی که دشوار است کمک بخواهید.
- ✚ الکل مصرف نکنید، این باعث آسیب عصبی می شود و ممکن است نوروپاتی را بدتر کند.
- ✚ اگر مبتلا به دیابت هستید، قند را کنترل کنید. قند خون بالا می تواند به اعصاب آسیب برساند.
- ✚ اگر در دستان خود نوروپاتی دارید، هنگام استفاده از چاقو، قیچی، جعبه برش و دیگر اشیاء تیز بسیار مراقب باشید؛
از آن ها فقط زمانی استفاده کنید که می توانید توجه کامل به کاری که انجام می دهید داشته باشید.
- ✚ با پوشیدن دستکش در حین انجام کارها از دستان خود مراقبت کنید.
- ✚ اگر نوروپاتی در پاها باشد، حتی در حال مسواک زدن و یا پخت و پز تا حد امکان بنشینید.
- ✚ مراقب پایهای خود باشید. یکبار در روز به آن ها نگاه کنید تا ببینید که آیا آسیب دیده است یا زخم هایی وجود دارد؟
همیشه وقتی که راه می روید کفش هایی بپوشید که پاهایتان را حتی در منزل بپوشانند. با پزشک خود در مورد کفش
و یا چیزهای ویژه که بتوانند از پایتان مراقبت کنند صحبت کنید.
- ✚ اطمینان حاصل کنید که اگر در هنگام قدم زدن با مشکل مواجه شوید، راه هایی برای حمایت از خود دارید. ممکنست
ریل های دست در راهروها و حمام ها به شما در حفظ تعادل کمک کنند. یک چوب دستی می تواند به شما کمک
بیشتری بدهد.
- ✚ هنگامیکه در تاریکی بلند می شوید، از چراغ های شب یا چراغ قوه استفاده کنید.
- ✚ خود را از آسیب های گرما محافظت کنید. در هنگام شستن دستان برای کاهش ریسک سوختن آب گرم کن را 40 تا
48 درجه سانتیگراد تنظیم کنید. هنگام دست زدن به ظروف گرم، قفسه ها یا تابه ها دستکش استفاده کنید.

✚ دست‌ها و پاهای خود را گرم نگه‌دارید و به خوبی در هوای سرد بپوشانید. بعنوان مثال، یک جفت دستکش در ماشین خود نگه‌دارید و از دمای شدید اجتناب کنید.

✚ در صورت داشتن یبوست، توصیه‌های پزشک خود را در مورد مسهل‌ها و ورزش دنبال کنید. نوشیدن مقدار زیادی آب و میوه‌ها، سبزی‌ها و غلات کامل برای دریافت فیبر کافی توصیه می‌شود.

✚ در مورد مشکلی که در زندگی روزمره دارید با پزشک یا پرستار خود صحبت کنید، ممکنست آن‌ها بتوانند راه‌هایی را به شما پیشنهاد دهند که بهتر عمل میکنند.

در صورتیکه مشکلات کلیوی، کبدی، قلبی دارید و یا تحت درمان با داروهای رقیق‌کننده خون مانند وارفارین هستید به پزشک اطلاع دهید.

Leucovorin (فولینیک اسید، کلسیم لوکورین):

شیمی درمانی نیست اما به همراه شیمی درمانی داده میشود. زمانیکه به همراه fluorouracil (5-FU) داده میشود موجب افزایش اثرات داروی فلوئوراسیل و یا به عبارت دیگر موجب عملکرد بهتر دارو میگردد.

زمانیکه تحت درمان با لوکورین هستید نایبستی از مکمل فولیک اسید استفاده کنید.

این دارو عوارض خاصی ندارد و عمدتاً عوارض مربوط به شیمی درمانی همراه دارو است.

fluorouracil (5-FU) فلوئوراسیل

این دارو در درمان سرطانهای روده، مقعد، پانکراس، معده و سینه استفاده میشود.

بدلیل اینکه 70 درصد داروی شما از طریق دهان دفع می‌شود بنابراین امکان بوجود آمدن زخم‌های دهانی و زخم‌های گلو وجود دارد، بنابراین توصیه می‌شود اقدامات زیر را جهت پیشگیری انجام دهید.

- با استفاده از یک چراغ کوچک پر نور و یک چوب بستنی، روزی دو بار دهان خود را معاینه نمایید (اگر دندان مصنوعی دارید، آن را بیرون بیاورید). اگر دهان شما به نظر تان متفاوت آمده یا احساس دیگری در دهان خود دارید، یا اگر متوجه شده‌اید که طعم‌ها برایتان تغییر یافته است، تیم درمان را مطلع سازید.

- برنامه ای را که در زیر، برای مراقبت از دهان ارائه می گردد، ۳۰ دقیقه بعد از هر غذا و هر چهار ساعت یک بار (در هنگام بیداری)، یا حداقل دو بار در روز، انجام دهید مگر دستورات دیگری به شما داده شده شود:
 - از یک مسواک نرم با نخ های نایلونی، استفاده نمایید و قبل از استفاده، آن را در آب داغ قرار دهید تا نرم تر بشود، و در حین مسواک زدن آن را با آب گرم، خیس نمایید. اگر مسواک آزار دهنده است، از یک چوب بستنی که دور آن را گاز استریل پیچیده اید استفاده نمایید و یا فوم های نرم زخم پاک کن را از داروخانه ها تهیه نمایید.
 - پس از مسواک، آن را با اب داغ خوب شسته و در یک جای خشک وخنک قرار دهید.
 - ازخمیر دندان های غیر ساینده (سفید کننده) که دارای فلوراید باشند، استفاده نمایید (سفید کننده ها، ماده پر اکسید هیدروژن دارند که زخم ها را تحریک می نمایند).
 - ما بین وعده ها، دندان مصنوعی خود را بیرون بیاورید و بطور منظم تمیز نمایید. اگر در زیر دندان های مصنوعی زخمی وجود دارد، در فواصل مابین وعده ها و نیز شب ها، آنها را بیرون آورده، کنار بگذارید، و یا بهتر است آن را در یک ماده یا مایع ضد باکتری نگهداری کنید. چنانچه، اندکی لق و شل هستند، در دوره درمان آن ها را کنار بگذارید و استفاده ننمایید.
- دهان خود را به ملایمت قبل و بعد از هر غذا و نیز در هنگام به بستر رفتن، با یکی از شوینده های پیشنهاد شده در زیر بشوید. مایع را خوب به هم زده، مدتی در دهان خود به گردانید و پس از غرغره ملایم، به بیرون بریزید.
 - یک قاشق چای خوری جوش شیرین، محلول در دو فنجان آب.
 - از جوش شیرین و نمک، هرکدام یک قاشق چای خوری محلول در یک لیتر آب.
- از خرید دهان شویه از فروشگاه ها خودداری کنید زیرا حاوی الکل یا سایر محرک ها هستند.
- اگر از نخ دندان قبلاً استفاده می نموده اید، حد اقل یک بار در روز این کار را ادامه دهید (مگر به شما گفته شود که این کار را انجام ندهید)، اگر موجب خونریزی و سایر مشکلات شد، تیم درمانی را مطلع سازید، و چنانچه قبلاً از نخ دندان استفاده نمی کرده اید، پیش از مصرف اطلاع دهید.
- لب های خود را با کره کائو، یا یک مرهم ملایم، یا با وازلین چرب و مرطوب نمایید.
- در صورت موافقت گروه درمانی، روزی دو تا سه لیتر آب یا سایر مایعات بیاشامید.

- برای تسریع در درمان، موارد استفاده از Maalox، یا شیرمینیزی (بتا شیر فرنگی) را سوال کنید. شیر منیزی را بگذارید ته نشین شده و مایع آن را جدا ساخته، با یک چوب پنبه پیچ شده، مقداری از ماده جامد ته ظرف را به روی زخم ها بمالید و پس از ۱۵ تا ۲۰ دقیقه با آب بشویید.
 - اگر درد دهان زیاد است و غذا خوردن را با مشکل روبرو می سازد، دارویی بخواهید که بتوان ۲۰ دقیقه قبل از غذا در دهان چرخانید و یا با یک چوب پنبه پیچ شده، روی زخم ها مالید. اگر اثری نداشت، شما به دارویی قوی تر و یا مسکن نیاز دارید.
 - از غذاها و مایعات خنک استفاده کنید، مثل: الاسکا، خرده یخ، ماست یخ زده، شربت آلات یا بستنی
 - از غذاهای نرم که بلعیدن آن ها آسان است استفاده کنید.
 - از غذاهای کوچک، گاهی بی ادویه و مزه، مرطوب و غیر تند استفاده کنید. از سبزیجات خام و میوه های سفت و نارس، همچنین غذاهای خشک همچون چیپس و یا نان برشته اجتناب کنید
 - غذاهای پر نمک، پر ادویه و بسیار شیرین را کنار بگذارید.
 - از خوردن آب گوجه فرنگی، لیمو، پرتقال، گریپ فروت و... به علت اسیدی بودن، اجتناب کنید.
 - از خوردن نوشابه های گاز دار، مشروبات الکلی و مصرف دخانیات به پرهیزید.
 - یک فضای دلپذیر و آرام برای زمان غذا خوردن در نظر بگیرید.
- چنانچه زخم دهانی بوجود آمد، ابتدا قطره نیستاتین تهیه و غرغره نمایید، چنانچه بهتر نشد میتوانید محلول زیر را تهیه و جهت بهبود زخم دهانی مصرف کنید.
- یک شیشه شربت آلومنیوم ام جی
 - یک شیشه شربت دیفن هیدرامین
 - یک شیشه قطره نیستاتین
- (به اندازه شربت دیفن هیدرامین از شربت آلومنیوم ام جی کم کنید و سپس شربت دیفن هیدرامین را به آن اضافه کنید، قطره نیستاتین حل شده را به آن اضافه کرده و خوب تکان دهید) از این کوکتل سه بار در روز میتوانید بصورت غرغره استفاده نمایید.
- واکنش های التهابی یا حساسیتی، سوزش، درماتیت تماسی (حساسیت پوستی)، افزایش حساسیت پوست به نور، خارش، ترشح، درد یا حساس شدن موضع به لمس از عوارض جانبی مهم و نسبتاً شایع بعد از مصرف شکل دارویی کرم می باشند.

احتمال بروز واکنش حساسیت به نور طی درمان با کرم فلونئورواوراسیل و 1-2 ماه پس از خاتمه درمان وجود دارد، لذا از قرار گرفتن در مقابل نور خورشید خودداری شود.

در صورتیکه در زمان دریافت فلونئوراسیل تحت درمان با وارفارین میباشید بایستی آزمایش خون PT و INR از شما چک شود زیرا موجب افزایش INR و رقت خون میشود.

عوارض دارو شامل:

مسمومیت قلبی: درد قفسه سینه، سکنه قلبی و نارسایی قلبی.

قرمزی کف دست و پا (سندرم دست و پا) در مرحله ابتدایی با قطع داروی فلونئوراسیل بهتر میشود.

سمیت مغزی ناشی از افزایش آمونیاک خون که با قطع دارو میزان آمونیاک کاهش می یابد.

لطفاً در صورت داشتن پرسش با این شماره در واتساپ در ارتباط باشید

09337595296

عبدالرضاپور- سوپروایزر آموزش سلامت

تهیه کنندگان:

- ساناز عبدالرضاپور، سوپروایزر آموزش سلامت

- مرضیه محبی، سوپروایزر آموزشی

تأیید کننده:

جناب آقای دکتر رضا وجدانی- فوق تخصص خون و آنکولوژی بزرگسال

سرکار خانم مریم حصیرباف- رئیس خدمات پرستاری بیمارستان آنکولوژی امیر

<https://www.oncolink.org/cancer-treatment/oncolink-rx/fluorouracil-adrucil-r-5-fu>

https://www.accessdata.fda.gov/drugsatfda_docs/label/2016/012209s040lbl.pdf

https://www.accessdata.fda.gov/drugsatfda_docs/label/2006/021759s001,021492s006lbl.pdf

<https://www.cnin.ir>

RITUXAN. Genentech USA, Inc. 2020.

Cyclophosphamide. Side-effects; dosage of cyclophosphamide | Patient. CANCER TREATMENT AND DRUGS.

<https://www.oncolink.org/cancer-treatment/oncolink-rx/vincristine-oncovin-r-vincasar-pfs-r-vcr>

<https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.6184.pdf>